

RAQAMLI DIPLOMATIYA VA O'ZBEKISTONNING GLOBAL RAQAMLI ISLOHOTLARDA ISHTIROKI

Qo'shiyeva Sevara Keldibek qizi

Annotasiya. Mazkur maqolada raqamli diplomatiyaning mohiyati va uning xalqaro munosabatlardagi o'rni tahlil qilingan. O'zbekistonning global raqamli islohotlarda faol ishtiroki va bu yo'nalishdagi strategik yondashuvi ochib berilgan. Shuningdek, mamlakatning raqamli diplomatiya orqali xalqaro hamkorlikni mustahkamlashdagi sa'y-harakatlari ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: Raqamli diplomatiya, global raqamli islohotlar, xalqaro munosabatlar, axborot texnologiyalari, elektron hukumat, kiberxavfsizlik, raqamli transformatsiya, xalqaro hamkorlik, tashqi siyosat.

Abstract. This article analyzes the essence of digital diplomacy and its role in international relations. It highlights Uzbekistan's active participation in global digital reforms and its strategic approach in this direction. The article also examines the country's efforts to strengthen international cooperation through digital diplomacy.

Keywords: Digital diplomacy, global digital reforms, international relations, information technology, e-government, cybersecurity, digital transformation, international cooperation, foreign policy.

KIRISH

O'zbekiston mustaqillikka erishganidan so'ng, tashqi siyosatini shakllantirishda zamon talablariga mos, dinamik va bosqichma-bosqich rivojlanib boruvchi strategiyalarni ishlab chiqdi. Dastlabki yillarda mamlakatning asosiy e'tibori siyosiy mustaqillikni mustahkamlash, iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash hamda xalqaro hamjamiyatda o'zining ishonchli hamkor sifatidagi imijini shakllantirishga qaratilgan edi. Shu jarayonda O'zbekistonning tashqi siyosati diplomatik aloqalar o'rnatish, xalqaro tashkilotlarga a'zo bo'lish va mintaqaviy hamkorlikni mustahkamlash orqali faol rivojlandi. Ammo XXI asr boshlariga kelib, dunyo miqyosida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi, siyosiy jarayonlarning raqamli maydonga ko'chishi yangi diplomatik vositalarni raqamli diplomatiyani shakllantirish zaruratini yuzaga chiqardi. Raqamli diplomatiya (digital diplomacy) - bu davlatlarning axborot texnologiyalari, internet va raqamli platformalar orqali tashqi siyosiy maqsadlarini ilgari surish, xalqaro hamkorlikni kuchaytirish va global auditoriyaga o'z pozitsiyasini yetkazish jarayonidir[1]. Bugungi kunda raqamli diplomatiya tashqi siyosatning muhim tarkibiy qismiga aylangan bo'lib, u davlat imijini yaratish, xorijiy jamoatchilik bilan ochiq muloqotni yo'lga qo'yish, xalqaro tashkilotlar bilan aloqalarni mustahkamlashda samarali vosita sifatida qo'llanilmoqda. O'zbekiston ham ushbu global tendensiyalardan chetda qolmay, so'nggi yillarda raqamli diplomatiya

sohasida izchil qadamlar tashlamoqda. “Raqamli O‘zbekiston - 2030” strategiyasi mamlakatning ichki raqamli transformatsiyasini jadallashtirish bilan birga, tashqi siyosat sohasida ham zamonaviy yondashuvni shakllantirdi. Bugungi kunda O‘zbekiston Tashqi ishlar vazirligi, elchixonalari va diplomatik vakolatxonalari raqamli kommunikatsiyalarni keng qo‘llab, ijtimoiy tarmoqlar, veb-saytlar va onlayn platformalar orqali xalqaro auditoriya bilan samarali muloqot olib bormoqda. Bu, o‘z navbatida, mamlakatning ochiqlik, ishonch va hamkorlik tamoyillariga asoslangan yangi diplomatik madaniyatini shakllantirmoqda.

Raqamli diplomatiya, ayniqsa, pandemiya yillarida o‘zining dolzarbligini yanada namoyon qildi. Xalqaro uchrashuvlar, sammitlar va konferensiyalar onlayn shaklga o‘tgan davrda O‘zbekiston ham zamonaviy raqamli vositalardan foydalanib, xalqaro aloqalarni uzluksiz davom ettirdi[2]. Bu jarayonda mamlakat “BMT bilan raqamli rivojlanish bo‘yicha sheriklik dasturi”, “Markaziy Osiyo raqamli platformasi” kabi tashabbuslarda faol ishtirok etdi. Shu orqali O‘zbekiston nafaqat mintaqaviy, balki global raqamli islohotlarda ham muhim o‘rin egallay boshladi. Shuningdek, raqamli diplomatiya O‘zbekistonning kiberxavfsizlik, axborot suvereniteti va raqamli iqtisodiyot sohalaridagi tashabbuslarini ham qo‘llab-quvvatlaydi. Hozirda mamlakat xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikda kiberxavfsizlikni ta‘minlash, sun‘iy intellektni boshqarish, ma‘lumotlar almashinuvi va raqamli huquqlarni himoya qilish bo‘yicha global mexanizmlarda faol ishtirok etmoqda. O‘zbekistonning Yevropa Ittifoqi, BMT, ShHT, IHT, ITU (Xalqaro telekommunikatsiya ittifoqi) bilan olib borayotgan raqamli loyihalari bu yo‘nalishdagi hamkorlikning amaliy natijasidir. Bundan tashqari, O‘zbekiston raqamli diplomatiya vositalarini madaniy diplomatiya, ta‘lim diplomatiyasi va iqtisodiy diplomatiya bilan uyg‘unlashtirmoqda. Masalan, mamlakatning raqamli madaniy meros loyihalari, onlayn xalqaro forumlar, raqamli iqtisodiyot bo‘yicha hamkorlik dasturlari orqali O‘zbekiston nafaqat o‘z salohiyatini namoyon etmoqda, balki global miqyosda ham raqamli islohotlarning faol ishtirokchisiga aylanmoqda.

So‘nggi o‘n yilliklarda O‘zbekiston tashqi siyosatida sifat jihatdan yangi bosqich kuzatildi. Mustaqillik yillarining dastlabki davrida mamlakatning asosiy tashqi siyosiy yo‘nalishi iqtisodiy diplomatiyani kuchaytirish, xorijiy investitsiyalarni jalb etish hamda xalqaro iqtisodiy hamkorlikni kengaytirishga qaratilgan edi. Raqobatbardosh bozor iqtisodiyotiga o‘tish jarayonida amalga oshirilgan iqtisodiy islohotlar va siyosiy liberallashtirish choralarini O‘zbekistonning xalqaro hamjamiyatdagi ijobiy imidjini shakllantirishda muhim omil bo‘ldi[3]. Mamlakat hukumati Yevropa Ittifoqi, Xitoy, Janubiy Koreya, Yaponiya, Turkiya va boshqa yirik iqtisodiy bloklar bilan savdo-iqtisodiy aloqalarni kengaytirib, O‘zbekistonni mintaqaviy tranzit va logistika markaziga aylantirish tashabbuslarini ilgari surdi. Ayniqsa, Toshkent tashabbusi bilan ilgari surilgan “Markaziy Osiyo-Iroq-Afg‘oniston” strategik yo‘nalishi energetika, transport va infratuzilma sohalarida yirik loyihalarni amalga oshirishga turtki berdi.

Neft va gaz quvurlari, temir yo‘l va avtomobil yo‘llari orqali Afg‘oniston hamda Hind okeaniga chiqish imkoniyatlarini yaratish yo‘lidagi sa’y-harakatlar mintaqada savdo hajmini oshirish, tranzit daromadlarini ko‘paytirish hamda O‘zbekistonning geoiqtisodiy salohiyatini mustahkamlashga xizmat qildi. Bu jarayonlar bilan bir qatorda, O‘zbekiston tashqi siyosatida raqamli diplomatiya tushunchasi tobora muhim o‘rin egallay boshladi. XXI asrning global tendensiyalari raqamli iqtisodiyot, axborot texnologiyalari, sun‘iy intellekt va kiberxavfsizlik masalalari diplomatik aloqalarning yangi shaklini yaratdi[4]. Shu boisdan O‘zbekiston o‘z tashqi siyosatini zamonaviy texnologiyalar bilan uyg‘unlashtirishni strategik maqsad sifatida belgiladi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, raqamli diplomatiya O‘zbekistonning tashqi siyosatida zamonaviy yondashuv va innovatsion fikrlashni shakllantirmoqda. U mamlakatning xalqaro maydondagi axborot mustaqilligini mustahkamlashda muhim vositaga aylanmoqda. “Raqamli O‘zbekiston - 2030” strategiyasi doirasida raqamli diplomatiya siyosiy, iqtisodiy va madaniy aloqalarni yangi bosqichga olib chiqmoqda. Shu orqali davlat o‘z imijini global axborot makonida samarali targ‘ib etmoqda. Raqamli texnologiyalar diplomatik munosabatlarda tezkorlik va ochiqlikni ta‘minlamoqda. Umuman olganda, raqamli diplomatiya O‘zbekistonning xalqaro nufuzini oshirishda strategik ahamiyat kasb etmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Kudratov, D. (2023). ABOUT THE SHRINE OF KHOJAMUSKENT FATHER IN JIZZAH OASIS. American Journal Of Social Sciences And Humanity Research, 3(12), 73-78.
2. Dilshod. A., Abdumatov. A., Ismoil. R. (2025). FORMATION AND DEVELOPMENT OF HISTORICAL GEOGRAPHY GULISTAN STATE UNIVERSITY TA'LIM, TARBIYA VA INNOVATSIYALAR JURNALI, 1(6), 47-53.
3. Ismoil. R., Dilshod. A., Zilola. A. (2025). O‘ZBEKISTON TASHQI SIYOSATIDA TINCHLIKPARVARLIK TAMOYILLARINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISHI. TA'LIM, TARBIYA VA INNOVATSIYALAR JURNALI, 1(6), 203-214.
4. Davron O‘g‘li, A. D. (2025). AFSHINLAR SULOLASINING TASHKIL TOPISHI VA FAOLIYATI. INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM, 6(51), 600-605.

